

OPS.03.6.2023/KB

Santok 20.03.2023r.

M. Poptewska
24.03.2023

URZĄD GMINY SĄTOK WPLYNĘŁO	
PODPIS	<i>Poptewska</i>
DNIA	2023-03-20
DEKRETAUJA <i>2150/2023</i>	
DATA <i>21.03.2023</i>	PODPIS <i>Kot...</i>

Wójt Gminy Santok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku przedkłada sprawozdanie za rok 2022 z realizacji Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Anita Lukowiak
mgr Anita Lukowiak

Sprawozdanie za rok 2022
z realizacji Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok
na lata 2021-2025

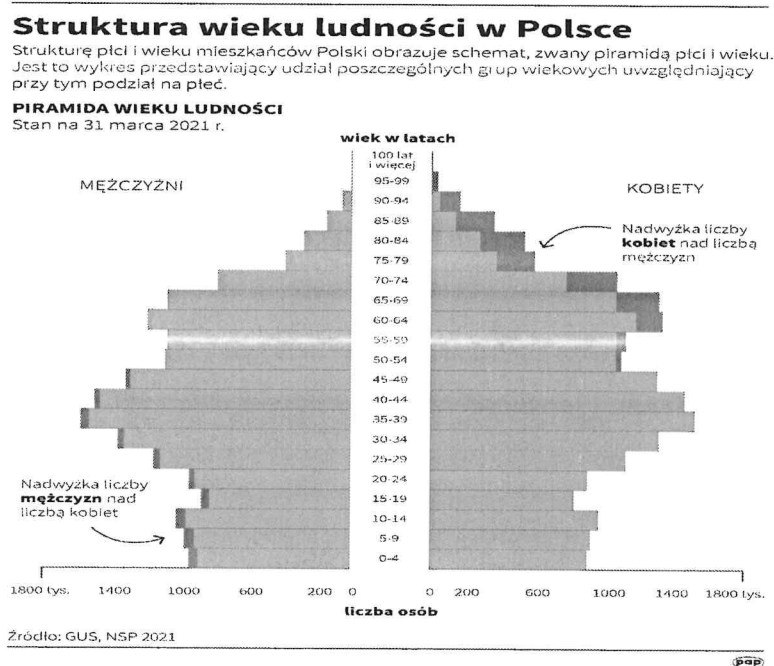
Santok, marzec 2023 r.

Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w roku 2030 ukształtuje się na poziomie 10,8 mln (wzrost o 10,0 proc. w stosunku do roku 2020), a w roku 2040 - na poziomie 12,3 mln (wzrost o 25,1 proc.). W 2050 r. w Polsce będzie mieszkać 13,7 mln osób w starszym wieku (tj. o 39,8 proc. więcej niż w 2020 r.), stanowiąc 40,4 proc. społeczeństwa. W 2050 r. osoby w wieku senioralnym mieszkające w miastach mają stanowić 23,5 proc. populacji Polski, zaś mieszkańcy wsi w tym wieku – 16,8 proc.

Wśród mieszkańców miast udział osób w wieku senioralnym wzrośnie z 27,8 proc. w 2020 r. do 42,4 proc. w roku 2050. W tym samym horyzoncie czasowym, udział starszych osób w populacji polskiej wsi zwiększy się z 22,3 proc. do 37,8 proc. Kobiety w wieku 60 lat i więcej w 2050 r. będą stanowiły 22,2 proc. ogółu ludności kraju, a mężczyźni – 18,2 proc. Udział kobiet w wieku 60 lat i więcej w populacji kobiet wzrośnie z 28,8 proc. w 2020 r. do 43,3 proc. w 2050 r., a w przypadku mężczyzn wskaźnik ten zwiększy się z 22,2 proc. w 2020 r. do 37,3 proc. w 2050 r. - W całym okresie prognozy obserwowana będzie większa liczba kobiet niż mężczyzn wśród ludności Polski, szczególnie w przypadku osób w wieku senioralnym. W zbiorowości osób starszych w 2030 r. na 100 mężczyzn przypadać będzie 135 kobiet, a w 2050 r. wskaźnik ten osiągnie wartość 122. W miastach współczynnik feminizacji ukształtuje się w 2030 r. na poziomie 145, a w roku 2050 wyniesie 127. Na terenach wiejskich w 2030 r. na 100 mężczyzn przypadać będzie 121 kobiet, natomiast w roku 2050 – 115 – czytamy w publikacji GUS (<https://www.prawo.pl/kadry/ile-osob-starszych-bedzie-mieszkac-w-polsce-w-2050-r-i-jaka>).

Starzeniu się społeczeństwa towarzyszy również wzrost liczby osób niepełnosprawnych, a co za tym idzie wzrost usług opiekuńczych i wsparcie w codziennym życiu. Widoczny jest także wzrost zapotrzebowania na zinstytucjonalizowane formy opieki nad osobami starszymi, tj. domy pomocy społecznej, domy dziennego pobytu, ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi czy kluby seniora, jak również tworzy się nowe placówki przy wsparciu rządowego dofinansowania, m.in. centra opiekuńczo – mieszkalne czy rodzinne domy pomocy.

Schemat poniżej przedstawia piramidę wieku ludności stan na 31.12.2021r. Jak widać, jedną z większych grup jest ludność po 60-tym roku życia. W samej tylko grupie relatywnie jeszcze aktywnych i względnie zdrowych osób, czyli w przedziale wiekowym 60-69 lat.

W dniu 25 listopada 2020 r. Rada Gminy Santok przyjęła Uchwałę nr XXVI/241/2020, w sprawie przyjęcie Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025. Jednocześnie został powołany Koordynator ds. Polityki Senioralnej – p. Kamila Branicka, będąca jednocześnie pracownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, który odpowiada za koordynację Strategii.

W Strategii zostały wyznaczone poszczególne kierunki działań oraz cele szczegółowe:

- Kierunek 1. Utrzymanie zdrowia i dobrej kondycji fizycznej seniorów
 Cele: dostęp do podstawowej służby zdrowia, profilaktyka zdrowie, promocja zdrowia
- Kierunek 2. Poczucie bezpieczeństwa seniorów w miejscu zamieszkania
 Cele: przeciwdziałanie przestępstwom, bezpieczeństwo pożarowe, zachowanie w sytuacjach kryzysowych
- Kierunek 3. Wsparcie seniorów w trudnych sytuacjach życiowych
 Cele: złota rączka dla seniorów, wsparcie w problemach życia codziennego, koperta życia
- Kierunek 4. Komunikacja publiczna wewnętrzna na terenie Gminy
 Cele: lokalny transport między sołectwami
- Kierunek 5. Polityka informacyjna adresowana do seniorów

Cele: dostosowanie gminnej polityki informacyjnej do potrzeb seniorów, Gminna Rada Seniorów

➤ Kierunek 6. Spędzanie wolnego czasu przez seniorów na terenie Gminy

Cele: zwiększenie udziału seniorów w imprezach kulturalnych, sport, rekreacja, nowe technologie, spotkania towarzyskie seniorów

➤ Kierunek 7. Aktywizacja społeczna seniorów

Cele: wolontariat/samopomoc sąsiedzka, uwzględnienie kwestii senioralnych przez działające organizacje pozarządowe na terenie gminy, działania włączające seniorów w życie społeczne, edukacja różnych grup wiekowych o potrzebach seniorów.

W 2022 r. zrealizowano następujące działania na rzecz osób starszych, zgodnie z założeniami Strategii:

1. Pomoc społeczna:

➤ zasiłki stałe,

➤ zasiłki okresowe,

➤ zasiłki celowe, np. na zakup opału, zakup leków, dojazd do lekarza,

➤ realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”

➤ paczki żywnościowe z Banku Żywności realizowane z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2020,

➤ Program „Korpus Wsparcia Seniorów”, którego celem było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary,

2. *Wieści santockie* – wkładka *Aktywny Senior*, w której seniorzy znajdują informację o prowadzonych działaniach na rzecz seniorów. Została też wprowadzona większa czcionka, która jest wygodniejsza i bardziej przejrzysta dla seniora.

3. Rozpowszechnianie informacji dla seniorów, na tablicach ogłoszeń, w parafiach, poprzez strony internetowe np. Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, Urzędu Gminy w Santoku oraz na profilu społecznościowym Gminy (Facebook), które dotyczyły m.in. działań Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących przeciwdziałania przemocy m.in. wobec osób starszych, działań i akcji ośrodka pomocy, czy przeciwdziałania uzależnieniom,

4. *Herbatka u asystenta* –poradnictwo rodzinne i/lub kryzysowe oraz wsparcie wychowawcze,

5. *Biesiada senioralna* – zorganizowana w Starym Polichnie wspólnie z seniorami z Czechowa, Lipiek Wielkich oraz Jastrzębnika, której celem była integracja seniorów oraz profilaktyka uzależnień,

6. Funkcjonowanie Klubów Seniora, w ramach których zostało zrealizowane m.in.:

- Stare Polichno:

- organizacja Andrzejek,
- Wigilia dla seniorów
- pieczenie i dekorowanie pierników z dziećmi,
- przygotowanie pierogów na kiermasz w Janczewie,
- działania edukacyjne i profilaktyczne, np. warsztaty zielarskie, szkolenie z policją, szkolenia z zakresu zdrowia (*źródło: Klub Seniora ze Starego Polichna*)

- Lipki Wielkie:

- spotkanie z okazji Dnia Kobiet,
- spotkania integracyjne z innymi Klubami Seniora przy grillu i muzyce,
- spotkania okolicznościowe i imieninowe,
- spotkanie z okazji Dnia Seniora na zaproszenie sołectwa ze Starego Polichna i Jastrzębnika,
- spotkanie opłatkowe z sołectwem w Jastrzębniku,
- działania edukacyjne i profilaktyczne. m.in. szkolenie z policją, warsztaty kulinarne, szkolenia z zakresu zdrowia (*źródło: Klub Seniora z Lipiek Wielkich*)

- Czechów:

- pomoc przy organizacji choinki dla dzieci,
- zajęcia kulinarne np. gotowanie, pieczenie,
- spotkania z informatykami,
- działania edukacyjne i profilaktyczne, m.in. warsztaty zielarskie, warsztaty z dietetykiem, szkolenie z policją, spotkanie i szkolenie z ratownikiem medycznym, warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia,
- przygotowanie zabawy andrzejkowej,
- pomoc w przygotowaniu Dnia Zaduszek,
- przygotowanie zabawy sylwestrowej,
- organizacja wspólnego wyjazdu nad morze (*źródło: Klub Seniora z Czechowa*)

Poza w/w działaniami w Klubach Seniora były też organizowane warsztaty rękodzieła, wyjazd do teatru, zajęcia profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień oraz bezpieczeństwa seniora. Seniorzy z gminy Santok brali udział w akcji *Powiadom swojego sąsiada*, ponieważ w przypadku oszustw „na wnuczka”, „na policjanta” czy „na wypadek” to właśnie ta grupa społeczna jest najbardziej narażona na ich skutki. Działanie realizowane było w ramach projektu Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. *Falszywy telefon - zagrożenie oszczędności*.

7. *Biała Sobota* - bezpłatne konsultacje medyczne w Lipkach Wielkich realizowane we współpracy ze Szpitalem im. R. Śmigielskiego w Skwierzynie, gdzie udzielano porad medycznych, z zakresu onkologii, dietetyki, rehabilitacji, fizjoterapii i masażu, słuchu oraz można było skorzystać z pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, cukru, analizy problemów skóry oraz z zabiegów nawilżających dłonie i twarz,
8. Zajęcia gimnastyczne dla seniorów z miejscowości Czechów, Lipki Wielkie, Stare Polichno, Janczewo, Santok wraz z działaniami profilaktycznymi,
9. Gminny Dzień Seniora (październik) zorganizowany przez Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku,
10. Ogólnopolski Dzień Seniora (listopad) - złożenie życzeń dla seniorów za pośrednictwem strony internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku,
11. Realizacja usług opiekuńczych w domu osób zależnych,
12. Realizacja usług dotyczących kierowania do Domów Pomocy Społecznej,
13. Mikołajki 90+ – wizyta u mieszkańców 90+ wraz z pakietami profilaktycznymi i upominkami, projekt przy współpracy ze szkołą w Janczewie,
14. Tydzień Przeciwdziałania Przemocy – wsparcie telefoniczne przy udziale pracownika socjalnego, doradcy rodzinnego, członka GKRPA w Santoku, członka ZI w Santoku oraz Policji,
15. Zaduszki w Czechowie - montaż słowno - muzyczny "*Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą*", przygotowany przez uczniów i absolwentów szkoły podstawowej w Lipkach Wielkich dla seniorów z sołectwa Czechów,
16. Warsztaty dla osób niepełnosprawnych „*Ogranicza nas tylko wyobraźnia*”, zorganizowane przy współudziale Środowiskowego Domu Samopomocy w Santoku, gdzie w ramach współpracy między ośrodkami zaproszono uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolono - Wychowawczego w Lipkach Wielkich, uczestniczki Klubu Seniora w Lipkach Wielkich, a także mieszkańców Gminy Santok,

17. *W pułapce nalogowych uzależnień* - cykl spotkań dla osób niepełnosprawnych zajmujący się tematyką m.in. uzależnienia od używania komputera i gier komputerowych, siecioholizmu, fonoholizmu, seksu i pornografii oraz jedzenioholizmu.

Organizacje pozarządowe oraz Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Santok, również angażują się w działania na rzecz seniorów.

I. Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Santok "Pomocna Dłoń" w 2022 roku realizowało na rzecz seniorów m.in.:

1. Ziemia Gorzowska słowem i pędzlem malowana - projekt zakładał przygotowanie wydawnictwa z utworami literackimi zilustrowanymi obrazami tematycznie związanymi z Gorzowem i Ziemią Gorzowską.

Rezultaty zostały osiągnięte poprzez; warsztaty twórczego pisania prowadzone przez specjalistę z zakresu filologii polskiej, warsztaty rysunku i malarstwa prowadzone przez specjalistę-artystę plastyka opracowanie graficzne i skład materiałów - materiały literackie i ilustratorskie zostały opracowane graficznie, wydrukowano 100 egz. publikacji pt. "Z tej ziemi", dokonano dystrybucji książek podczas wspólnego wieczoru autorskiego, promowano projekt w środowisku seniorów oraz wszystkich mieszkańców Gorzowa i Ziemi Santockiej.

2. Poznajmy się – co nas łączy? Bezpośrednim efektem zrealizowanego projektu jest: wycieczka autokarowa seniorów z gminy Santok i Gorzowa Wielkopolskiego do Zielonej Góry i spotkanie z seniorami z Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Towarzystwa Przyjaciół Powstania Wielkopolskiego z Zielonej Góry, wykład interaktywny z wykorzystaniem sprzętu komputerowego (zakupiono 1 laptop) na temat historii, ludności, walorów przyrodniczo - krajobrazowych i możliwości rozwojowych trzech różnych miejsc położonych w tym samym województwie, wizyta w zielonogórskiej Palmiarni, udział w spektaklu teatralny w Teatrze Lubuskim pt. "Przez park na bosaka"; odbyła się rewizyta seniorów z UTW i TPPW z Zielonej Góry w Santoku z udziałem seniorów z Gorzowa Wielkopolskiego i gminy Santok (*źródło informacji: Alina Nowak Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Santok „ Pomocna Dłoń”*).

II. Stowarzyszenie *Bliżej siebie* w Wawrowie w 2022 roku przygotowało paczki żywnościowe dla seniorów oraz udostępniło jadłodzielnię dla najbardziej potrzebujących, na święta bożonarodzeniowe zostały przygotowane okolicznościowe paczki oraz odbyło się wspólne kolędowanie; z seniorami był przygotowany i obchodzony Dzień Patriotyczni (11.11.), w realizację włączone były dzieci, które przygotowały kotyliony; odbyła się również pielgrzymka do Rokitna.

III. Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Santok brały udział m.in. w organizacji Nocy Kupały, przygotowaniu palmy wielkanocnej, spotkaniu z dietetykiem, spotkaniu w ramach "Warsztaty twórczego pisania", uczestnictwa w wykładzie i warsztatach "Od słowianek do santoczanek", przygotowaniu wieńca na Dożynki Gminne, organizowaniu wyjazdu do Zielonej Góry w trakcie winobrania, organizacji wigilii połączonej z koncertem kolęd i pastorałek, spotkaniu z instruktorami Nordic walking, były prowadzone zajęcia jogi, wspólne kolędowanie razem z parafią z Wawrowa, wspólne dekorowanie pierników, udział w warsztatach z wykonywania bombek przestrzennych.

Kolejnym działaniem na rzecz seniorów było przyjęcie uchwały Nr XLVII/431/2022 Rady Gminy Santok z dnia 14 września 2022 r. w sprawie: utworzenia ośrodka wsparcia Klubu Senior + w Płomykowie oraz nadania statutu. Klub Senior+ w Płomykowie został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów 60+, którzy są nieaktywni zawodowo w życiu społecznym oraz zapewnienia im wsparcia poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej. Klub rozpoczął swoją działalność w styczniu 2023 r.

W ramach realizacji Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025 w 2022 roku osiągnięto następujące rezultaty:

- a) zwiększono świadomość społeczną w zakresie praw osób starszych i wypromowano pozytywny obraz starości w społeczności lokalnej,
- b) zmieniono stereotyp postrzegania osób starszych,
- c) podniesiono świadomość osób starszych na temat przysługujących im praw, możliwości pomocy, dostępnych form aktywizacji i integracji w grupie,
- d) rozszerzono dostępną ofertę kulturalną dla osób starszych dostosowaną do ich potrzeb i możliwości.

Powyższe działania zrealizowano we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Santoku, Gminą Santok, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku, Policją, Środowiskowym Domem Samopomocy w Santoku, Szkołami podstawowymi z Gminy Santok, Kołami Gospodyń Wiejskich, Klubami Seniora, Ośrodkiem

Zdrowia w Lipkach Wielkich.

W obliczu szybko rosnących zmian demograficznych oraz zaniku instytucji wielopokoleniowej rodziny, konieczna będzie dalsza realizacja skutecznej polityki w zakresie zapewnienia opieki, w tym instytucjonalnej, seniorom nie mogącym samodzielnie funkcjonować. Dotyczy to szczególnie jednoosobowych gospodarstw domowych. Można zaobserwować wyraźną preferencję do pozostania na starość, nawet związaną z niepełnosprawnością, w swoim środowisku lokalnym. Należy zatem nadal podejmować działania na rzecz zwiększenia pomocy środowiskowej sprawowanej w domu osoby starszej, jak i tworzenia placówek instytucjonalnych o charakterze dziennej opieki. Zasadnym są działania władarzy gminy zmierzające do rozbudowy odpowiedniej infrastruktury w środowisku zamieszkania osób starszych np. otwarcie Klubu Senior+ w Płomykowie jako ośrodka dziennego pobytu czy Centrum opiekuńczo-mieszkalne na terenie gminy Santok, które ma zostać wybudowany w Gralewie jako odpowiedź na deinstytucjonalizację.

Opracowanie: Kamila Branicka – koordynator ds. Polityki Senioralnej

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Ania Łukowiak

